

Ešte raz k princípu – prečo je potláčanie zlé – tajomstvo presmerovania

Tak si to ešte raz zhríme... hoci aj takto: Predstavte si, že sa na seba pozerajú Nebo a Peklo a prekrikujú sa ponad tú ohromnú priepasť, ktorá ich oddeľuje¹.

„Pekelníci“ hľadajú na Nebo a hovoria si: „Čože? Žiadne hostiny, žiadne jedlo, nič? Žiadne pitie – víno, koňak, slivovica, ba ani len obyčajná kola? Žiaden sex? Žiaden luxus, žiadne tablety, mobily, prehrávače, HiFi, 4KTV, 5D, nič? Žiadne súťaže? Futbal? Hokej? Ani len šach? Žiadna kariéra? Žiadna nezávislosť jeden na druhom? To je des! To je strašné! Peklo teda nie je nič moc, to nie... čakali sme niečo lepšie... ale Nebo? No, chválabožu, že sme v Pekle a nie v tej strašlivej mŕtvej nude Neba!“²

No a „Nebešťania“ hľadajú na Peklo, zhrozene a zdesene nad jeho prázdnotou... a keď počujú pokrikovanie Pekelníkov, hľadajú jeden na druhého a vravia si: „Čo? Hodovanie? Pitky? Kratochvíle? Súperenie? Majetok? Bohatstvo? Kto by už len po niečom takom túžil? Kto by už len po niečom takom vôbec mohol túžiť? Vari sa nájde na svete hlupák, ktorý by mohol hľadiť na Boha v Jeho nádhre, žiť Jeho nekonečne vzrušujúci Život, užívať si ho v prekypujúcej intenzite, – a on by sa nechal z tohto všetkého vyrušiť, vytrhnúť a odvieť kvôli niečomu *takémuto*??“³

A presne v tom tá „Priepasť“ medzi Nebom a Peklo spočíva: Obe strany urobili voľbu. Obe strany podľa tejto voľby stvárnilo svoje životy. **Peklo je teraz úplne cudzie a nepochopiteľné pre Nebo – a Nebo je zase úplne cudzie a nepochopiteľné pre Peklo.** Nebešťania by radšej zomreli (ak by mohli), než by opustili kvôli Peklu Nebo. A Pekelníci by takisto radšej zomreli (keby mohli), než by opustili Peklo kvôli Nebu. *Alea iacta est*, kocky sú hodené...

Vieme už aj niečo o ceste, ktorá k týmto stavom vedie:

Hriech nahrádza Boha svetskými, časnými vecami, ktorými pláta prázdno, ktoré v nás bez Boha ostáva. A časom si na tie záplaty zvykneme tak, že už bez nich nevieme žiť, túžime po nich, sú v nás usadené, zabetónované – a Boh je definitívne vystrnadený von, pretože pre Nebo (ako kedysi dávno na istom mieste) niet v nás a našom živote miesta.

Viera (kresťanská) zase ide opačným smerom. Rozbija tieto „betónové bloky“ závislostí kladivom Ducha a askézy, láme putá, ktoré nás k nim viažu, aj za cenu agónie, námahy a bolesti znova otvára diery a všetku tú prázdnotu v našom živote – aby umožnila Bohu vstúpiť a naplniť nás. A keď je dielo dokonané, putá zlomené, závislosti odstránené a náš život i my sami Bohom naplnení a preplnení – je dokonané. Sme spasení.

Takže, krátko a stručne: **Hriech nahradil Boha svetom a splodil Peklo. Viera nahrádza svet Bohom a otvára tak cestu k Nebu.**

V oboch prípadoch sa jedná o proces *nahrádzania*. Nie proces potláčania niečoho. **Je nezmyslom niečo potláčať**. Ľudia, ktorí sa snažia potlačiť hriech, dosahujú len to, že po jeho potlačení v nás

ostane prázdno. Nedokážeme žiť s prázdnom. Ak aj príroda sa *nedesí vákua*, my hej. A ak ho nenaplníme alternatívou – Bohom – tak nakoniec kapitulujeme, podľahneme,... a hriech sa vráti späť, s ešte väčšou silou, pretože my sme oslabení pádom a porážkou. Presne ako hovorí Ježiš: „*Keď nečistý duch vyjde z človeka, blúdi po vyschnutých miestach a hľadá odpočinok, ale nenájde.*“⁴⁴ *Vtedy si povie: „Vrátim sa do svojho domu, odkiaľ som vyšiel.“ Keď ta príde, nájde ho prázdny, vymetený a vyzdobený.*“⁴⁵ *Tu odíde, vezme so sebou sedem iných duchov, horších, ako je sám, vojdú dnu a usídlia sa tam. A stav takého človeka je nakoniec horší, ako bol predtým*“ (Mt 12,43-45 SSV). Toto veľmi dobre chápajú aj ľudia tohto sveta. Preto ponúkajú návody, ktoré sú veľmi inšpiratívne aj pre nás, kresťanov. Len dobre počúvajte!

Napríklad na stránke *magazinzdavie.sk* sa dočítate: „*Jedným z krokov k úspechu je sexuálna transmutácia. Aj napriek tomu, že vyznie veľmi zložito, je veľmi jednoduchá. Spočíta v prepnutí mysle z myšlienok na telesné uspokojenie na myšlienky vyššieho charakteru. Využitie sily vôle na presmerovanie sexuálnej energie niekam inam než len do postele je veľmi dôležité pre dosiahnutie úspechu.*“ Má to logiku. Túžba zaplniť prázdnotu v nás tu je. Je ako rozbehnutý kamión. **Je omnoho ľahšie pokrútiť volantom a presmerovať rútiaci sa kamión niekam inam, než ho s vynaložením ohromnej energie skúšať zastaviť**. A okrem toho – my ho predsa potrebujeme v pohybe, že? Naším cieľom predsa nie je človek *vyhasnutý*, troska, handra, ktorej je všetko jedno, po ničom netúži, sedí ako kus dreva a necháva sa ľahostajne napospas osudu. Nakoniec, ani to možné nie je. Vďaka prázdnote v našom vnútri v nás vždy bude hlad, smäd po jej naplnení. V tomto sa podobáme kamiónu rútiacemu sa nie po rovinke, ale dole dobre strmým kopcom. Nemáme šancu ho zabrzdziť a ak sa o to pokúsime, iba nás zvalcuje. Kopec *prázdnoty* spôsobí, že sa kamión našej *túžby* vždy znova a znova rozbehne, bez ohľadu na snahu zastaviť ho. Môžeme ho nanajvýš *presmerovať*: aby jeho energia namiesto *tohto* smerovala *k tamtomu*. Tak to píše v jednej svojej knihe Napoleon Hill, keď vysvetľuje ľuďom dychtivým po bohatstve, aké je dôležité vedieť túto energiu valiaceho sa kamiónu nie zabrzdziť, ale presmerovať a využiť – zhodou okolností zase konkrétne o sexe: „*Pohlavná žiadost je najmocnejší ľudskou touhou. ... Je-li spoutána a odvedena jiným směrem, zachováva si tato motivační síla všechny své schopnosti vyvolat intenzivní obrazotvornost, odvahu atd., kterých lze použít jako mocných tvůrčích sil v literatuře, umění či v jakékoli jiné profesi či povolání, samozřejmě včetně akumulace bohatství.*“ Platí to ale, prirodzene, nielen o sexe. Nakoniec, túžba po sexe je len jednou formou všeobecnej túžby po naplnení prázdnoty v nás. Preto môže Alexandre Havard, ktorý pre zmenu píše o líderstve, radiť už všeobecne: „*Udržovat vášne na uzde popieraním hmotnej skutočnosti nie je cesta. Čo sa namiesto toho vyžaduje, je podriadenie vášni rozumu prostredníctvom cnosti sebaovládania. Vášne sú prameňom, ktorý udržiava a oživuje ľudskú prirodzenosť. Ľudské cnosti predpokladajú vášne. ... Preto vášne nesmú byť potláčané, ale usmerňované, a tým podriadené mysli. Sebaovládanie sa tak stáva, slovami J. Piepera, „pevným brehom, ktorý usmerňuje tok, aby nenarážal na prekážky, a ktorý mu dodáva silu, spád a rýchlosť.““ Povedané polopaticky, je to umenie nasledovného: „Fúha, tak strašne by som si dal niečo sladké, že si naskutku idem zacvičiť... som tak nadržený, že sa naskutku idem učiť biológiu... som tak napajedený, že si naľáku idem poupratovať izbu...“ a pod. Kapiš-*

¹ „A okrem toho je medzi nami a vami veľká priepasť, takže nik - čo ako by chcel - nemôže prejsť odtiaľto k vám ani odtiaľ prekročiť k nám“ (Lk 16,26 SSV)

² porov.: „Lebo mnohí, o ktorých som vám často hovoril a teraz aj s plačom hovorím, žijú ako nepriatelia Kristovho kríža. ¹⁹ Ich koniec je záhuba, ich bohom je brucho a hanba je slávou tých, čo zmyšľajú pozemsky.“ (Flp 3,18-19 SSV)

³ porov.: „Ale čo mi bolo ziskom, kvôli Kristovi pokladám za stratu. ⁸ A vôbec všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista“ (Flp 3,7-8 SSV)

to? Energia zostáva, len cieľ sa vedome mení. Presne k tomuto umeniu nás pozýva aj Katechizmus svojim konštatovaním: „Čistota predpokladá naučiť sa sebaovládaniu, ktoré je výchovou k ľudskej slobode. Alternatíva je zrejماً: alebo človek ovláda svoje vášne a nadobudne pokoj, alebo sa nechá nimi zotročiť a stane sa nešťastným.“ (KKC 2339).

Kresťan je potom len človekom, ktorý porozumel, že riešením mizérie nášho života nie je ani presmerovanie sexuálnej túžby na biznis a hromadenie bohatstva, ani presmerovanie maškrtnosti na tvrdú makačku v posilovni, ale celkové presmerovanie všetkej energie v našom živote smerom k jedinému cieľu, ktorý za to stojí a tým je Boh⁴.

Takže v praxi robíme dve veci:

NAHRÁDZAME svetské ciele v našom živote tým jediným cieľom, na ktorom záleží, a tým je Boh a život s Bohom, jednota s Bohom, naše zbožštenie sa v Bohu. Podobne ako v Raji bol Raj nástrojom lásky k Bohu a Prví ľudia mali tak príležitosť svoju lásku k Bohu prejavovať zveľaďovaním a budovaním Raja na Božiu česť a slávu⁵... a súčasne vstupovali do jednoty s Bohom tým, že ako spolustvoritelia Stvoriteľa spoločne s Bohom pracovali na jedinom spoločnom diele a smerovali k spoločnému cieľu; aj my máme podobný „nástroj“ lásky. Je ním Božie Kráľovstvo, čiže Cirkev. Ona je milovanou Nevestou Baránkovou⁶, Manželkou Kristovou⁷. Za ňu dal svoj život⁸, aby si ju získal⁹ a jej v láske slúži. Áno, Boh sám v láske slúži svojej Neveste, Cirkvi. Ako inak by sme mohli milovať Boha a niečo Mu *dat'*, než tým, že vykonáme niečo pre Jeho Nevestu, ktorá je tu, v tomto svete? A ako inak by sme sa chceli zladit' a zjednotit' s Bohom, než v Jeho láske k Neveste Cirkvi, v Jeho službe Cirkvi, až do krajnosti¹⁰, až na smrť¹¹?

A druhá vec: **PRESMEROVÁVAME** svoju žiadostivosť. My sa nesnažíme svoju žiadostivosť potlačiť. Ani vyhasiť. Ved' dokonca aj túžba vyhasiť všetky túžby by zase bola iba túžbou... nedá sa z toho uniknúť.¹² To ani možné nie je. My svoju žiadostivosť, svoj

smäd, svoju túžbu iba presmerovávame: aby všetka jej mocná energia nesmerovala *proti* Bohu¹³, ale *smerom k* Bohu¹⁴. Aby On bol jej cieľom¹⁵. Aby všetka jej energia sa naplno realizovala v službe Bohu a s Bohom, aby sa menila na lásku, opravdivú lásku k Bohu a k tomu, čím Boh je. Že je to sebecké? Samozrejme... Je už na Bohu, aby túto lásku v závere celého dobrodružstva očistil od tohto sebeckta, pretože to už je nad naše sily. Ale kým k tomu príde, je táto žiadostivosť, *smäd po Bohu*, zásadnou silou nášho duchovného života¹⁶. Tá istá žiadostivosť, ktorá sa slepá, neovládaná a neusmernená stáva deštruktívnou silou hriechu, sa po ovládnutí a presmerovaní stáva silou čnosti¹⁷ a rastu k dokonalosti.

Toto je teda návod. **Boh nás stvoril a stvoril nás dobre a dobrých¹⁸. Nič v nás nie je zlé a nič preto nemusíme ničit', či potláčať. Zlý sa to stáva len vtedy, ak to smeruje k nesprávnym cieľom¹⁹.** Ale ak je cieľ dobrý – a ním je Boh – potom sa všetko zladí okolo tohto cieľa a naše ja, zladené ako struny na harfe, v sile túžby a žiadostivosti po Bohu vystrelí k netušeným výšinám dokonalosti, svätosti a opravdivého Života. Nato do nás Boh túto mocnú silu vložil.

Váš Inky

⁴ „Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a seba samého by stratil alebo poškodil?“ (Lk 9,25 SSV); „...A keď som pri tebe, nič pozemské ma neteší.“²⁶ Hynie mi telo i srdce, no Boh je Boh môjho srdca a podiel večný.“²⁷ Hľa, ako hynú všetci, čo sa vzdávajú od teba, zatracuješ všetkých, čo sú ti neverní.“²⁸ Pre mňa je slastou byť v Božej blízkosti a v Pánu Bohu svoju nádej mať a ohlasovať všetky jeho diela v bránach dcéry sionskej.“ (Ž 73,25-28 SSV)

⁵ „I vzal Pán, Boh, človeka a umiestnil ho v raji Edenu, aby ho obrábal a strážil.“ (Gn 2,15 SSV)

⁶ „Pod', ukážem ti nevestu, Baránkovu manželku!“¹⁰ A v duchu ma preniesol na veľký a vysoký vrch a ukázal mi sväté mesto Jeruzalem, ako zostupuje z neba od Boha¹¹ ožiarené Božou slávou.“ (Zjv 21,9-11 SSV)

⁷ „Preto muž zanechá otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele.“³² Toto tajomstvo je veľké; ja hovorím o Kristovi a Cirkvi.“ (Ef 5,31-32 SSV)

⁸ „Muži, milujte manželky, ako aj Kristus miluje Cirkev a seba samého vydal za ňu“ (Ef 5,25 SSV)

⁹ „...aby ste páslí Božiu Cirkev, ktorú si získal vlastnou krvou“ (Sk 20,28 SSV)

¹⁰ „Teraz sa radujem v utrpeniach pre vás a na vlastnom tele dopĺňam to, čo chýba Kristovmu utrpeniu pre jeho telo, ktorým je Cirkev. Ja som sa stal jej služobníkom podľa Božieho daru, ktorý som dostal pre vás, aby som naplnil Božie slovo.“ (Kol 1,24n SSV);

¹¹ „Svoj život si však veľmi necením, len aby som dokončil svoj beh a služby, ktorú som dostal od Pána Ježiša: svedčiť o evanjeliu Božej milosti“ (Sk 20,24 SSV)

¹² „Dlho som sa zeptal ja jeho: „Co ti přinesla tvá samota a meditace? Buddha neučil nic o Bohu, k němuž se můžeme modlit. Ke komu se tedy modlíš?“ Odpověděl: modlím se k Buddhovi, ale nedoufám, že bych modlitbou a životem v samotě něco získal. Právě naopak, usilují se oprostít od veškerých myšlenek na zisk. Hledám niróanu, odstranění všech pocitů a veškerých tužeb -jak bolesti, tak pokoje. Dosud ovšem žiji v duchovní temnotě. Nevím, jaký bude konec, ale jsem si jist, že všeho, čeho se mi nyní nedostává, dosáhnu v jiném životě. Na to jsem mu řekl: Tvě touhy a pocity zajisté pocházejí od Boha, který tě stvořil. Jistě byly stvořeny proto, aby byly naplněny, nikoli rozdraceny. Zničení veškerých tužeb nevede k oproštění, ale jen k sebevraždě. Což se naše touhy neoddělitelně neproplétají s pokračováním života? Dokonce i myšlenka na zničení touhy je marná. Touha zničit všechny touhy je sama o sobě také touhou. Jak můžeme nalézt uvolnění a pokoj tím, že jednu touhu nahradíme jinou? Pokoj zajisté nenalezneme tak, že odstraníme touhu, nýbrž tak, její naplníme a uspokojíme v Tom, který ji stvořil.“ (Sundar Singh)

¹³ „Hriech je ... priestupok proti opravdivej láske k Bohu a k blížnemu, zapríčinený zvráteným lipnutím na určitých dobrách.“ (KKC 1849)

¹⁴ porov.: „Ale pevný Boží základ stojí a má túto pečať: Pán pozná svojich a: Nech sa odvráti od nepravosti každý, kto vyznáva meno Pánovo“ (2 Tim 2,19 SSV)

¹⁵ „Či teda jete, či pijete, či čokoľvek iné robíte, všetko robte na Božiu slávu“ (1 Kor 10,31 SSV)

¹⁶ „V posledný, veľký deň sviatkov Ježiš vstal a zvolal: "Ak je niekto smädny a veri vo mňa, nech príde ku mne a nech pije.“³⁸ Ako hovorí Písmo, z jeho vnútra potečú prúdy živej vody.“³⁹ To povedal o Duchu, ktorého mali dostať tí, čo v neho uverili“ (Jn 7,37-39 SSV); „Kto je smädny, nech príde, a kto chce, nech si naberie zadarmo vody života“ (Zjv 22,17 SSV); „Usilujte sa o lásku, dychtite po duchovných daroch, zvlášť aby ste prorokovali“ (1 Kor 14,1 SSV) a pod.

¹⁷ už spomenutý Alexandre Havaud: „Ludské čnosti predpokladajú vášne.“

¹⁸ „Prvý človek nielenže bol stvorený dobrý, ale bol aj ustanovený v priateľstve so svojim Stvoriteľom a v súlade so sebou samým a so stvorením, ktoré ho obklopuje. Tento stav prevýšila iba sláva nového stvorenia v Kristovi.“ (KKC 374)

¹⁹ „Skutočnosť hriechu a najmä prvotného hriechu možno objasniť jedine vo svetle Božieho zjavenia. Bez poznania Boha, ktoré nám dáva Zjavenie, nemôžeme hriech jasne poznať a sme pokúšaní vysvetľovať ho len ako nedostatok rastu, ako psychickú slabosť, omyl, nevyhnutný následok neprimeraného spoločenského zriadenia atď. Iba keď poznáme Boží plán s človekom, môžeme pochopiť, že hriech je zneužitie slobody, ktorú Boh dáva stvoreným osobám, aby ho mohli milovať a aby sa mohli milovať aj navzájom.“ (KKC 387)